

Naturfaglig kartlegging med fokus på sopp ved Lullefjellet naturreservat

Storfjord kommune

Gunn-Anne Sommersel

**Naturfaglig kartlegging med fokus på
sopp ved Lullefjellet naturreservat,
Storfjord kommune**

Ecofact rapport: 404

www.ecofact.no

Referanse til rapporten: Sommersel, G.-A. 2014: Naturfaglig kartlegging med fokus på sopp ved Lullefjellet naturreservat, Storfjord kommune. Ecofact rapport 404. 24 s.

Nøkkelord:

ISSN: ISSN 1891-5450

ISBN: 978-82-8262-402-2

Oppdragsgiver: Statens vegvesen

Prosjektleder hos Ecofact AS: Gunn-Anne Sommersel

Prosjektmedarbeidere:

Kvalitetssikret av: Christina Wegener

Forside:

www.ecofact.no

INNHOOLD

1 SAMMENDRAG	2
2 INNLEDNING OG BESKRIVELSE AV OPPDRAGET	4
3 METODE	5
3.1 DATAGRUNNLAG	5
3.1.1 <i>Verdi</i>	5
3.1.2 <i>Omfang</i>	6
3.1.3 <i>Konsekvens</i>	6
3.2 FELTARBEID	7
4 RESULTATER OG VERDIVURDERINGER	8
4.1 NATURGRUNNLAGET	8
4.1.1 <i>Berggrunn</i>	8
4.1.2 <i>Løsmasser</i>	9
4.1.3 <i>Topografi og klima</i>	9
4.2 BESKRIVELSE AV ARTSMANGFOLD, VEGETASJONSTYPER OG NATURTYPER	9
4.3 RØDLISTEDE ARTER	13
4.4 OPPSUMMERING VERDI	13
5 BESKRIVELSE AV OMFANG	13
6 KONKLUSJON KONSEKVENNS	14
7 MULIGHET FOR AVBØTENDE TILTAK	14
8 FAKTA-ARK MED DATA FOR NATURBASE	15
8.1 LOKALITET 01. VED FOTEN AV BRENNFJELLET 1	16
8.2 LOKALITET 02. VED FOTEN AV BRENNFJELLET 2	20
9 KILDER	24

FORORD

Statens vegvesen arbeider med reguleringsplan for E8 Halsebakkan – Brennfjell – Skibotn kryss i Skibotndalen. I forbindelse med dette er det behov for en naturfaglig kartlegging med fokus på rødlistede naturtyper og arter, og særlig rødlistede sopparter i området der vegen går i nærføring med Lullefjellet naturreservat i nordvestre del av området. Ecofact Nord fikk tildelt dette oppdraget 1. oktober 2014, og gjennomførte feltarbeid 6. oktober. Det var fine forhold for å registrere vedboende sopp, men noe sent for de fleste sopp som går på strøfall.

Therese Sigurdsen ved Statens vegvesen har vært kontaktperson hos oppdragsgiver, og hun skal ha takk for alle avklaringer og hjelp.

Tromsø
30. november 2014

Gunn-Anne Sommersel

1 SAMMENDRAG

Beskrivelse av oppdraget

Statens veivesen arbeider med reguleringsplan for E8 gjennom Skibotndalen, og har i den forbindelse behov for en naturfaglig kartlegging i det området der veien går i nærføring med Lullefjellet naturreservat. Fokus er på på rødlistede naturtyper og arter, særlig rødlistede sopparter.

Datagrunnlag

Befaringer av Gunn-Anne Sommersel 6. oktober 2014..

Biologiske verdier og konsekvenser av tiltaket

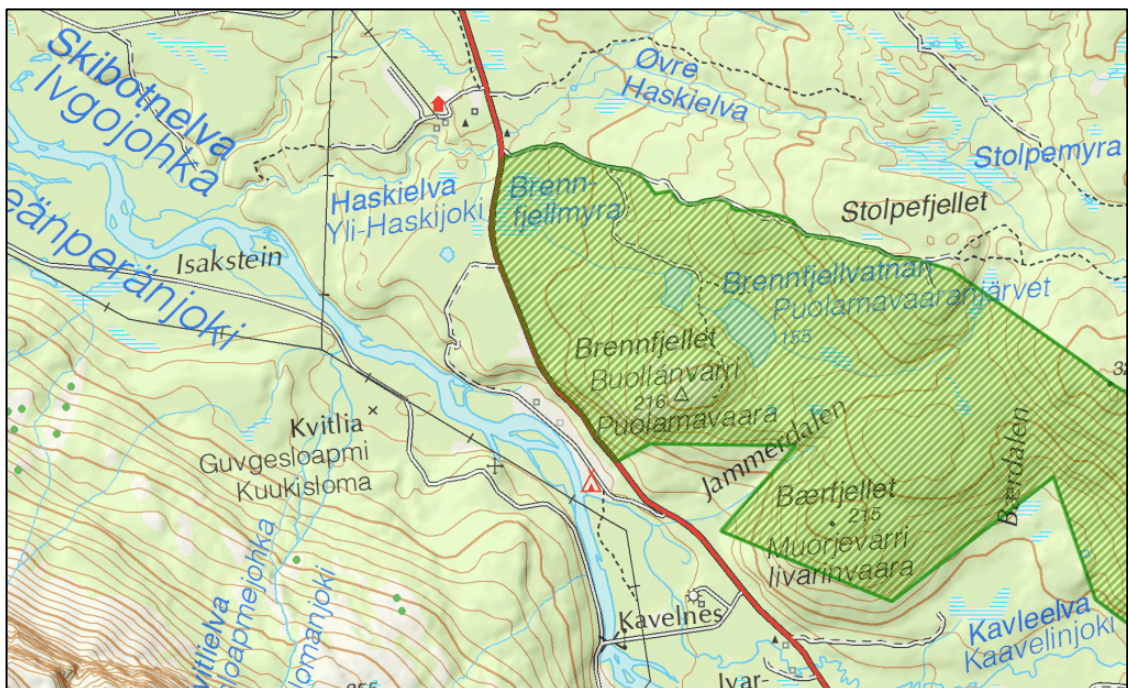

Det er påvist en verdifull forekomst av gammel furuskog med verdi A med begrunnelse i rødlistede arter og habitatspesialister. Fem rødlistede arter ble påvist, to i kategorien sårbar (VU) og tre i kategorien nær trua (NT). I tillegg er det avgrenset og beskrevet en gammel boreal lauvskog med verdi C, med begrunnelse i habitatspesialister og tilstand.

Verdien av området som helhet vurderes å være middels, med begrunnelse i forekomst av verdifulle naturtypeforekomster, rødlistede sopp og habitatspesialister. Omfanget av tiltaket vurderes å være stort negativt da det er en type arealbeslag som svekker viktige landskapsøkologiske sammenhenger og fjerner forekomsten av arter og ødelegger deres vekst.

2 INNLEDNING OG BESKRIVELSE AV OPPDRAGET

Statens vegvesen arbeider med reguleringsplan for E8 Halsebakkan – Brennfjell – Skibotn kryss i Skibotndalen. I forbindelse med dette er det behov for en naturfaglig kartlegging med fokus på rødlistede naturtyper og arter, og særlig rødlistede sopparter i området der vegen går i nærføring med Lullefjellet naturreservat i nordvestre del av området.

Figur 1.a (øverst) og 1.b) (nederst). Den planlagte traseen for E8 der den går i nærføring med Lullefjellet naturreservat.

Den antatt største påvirkningen på naturmiljøet antas særlig å være i området rundt Brennfjellet og Brennfjell camping, men også området videre langs veien til og med Brennfjellmyran kan være interessant. Den planlagte utvidelsen berører gammel furuskog, gråorskog og ospeskog i tillegg til kalkrike berg og myrområder.

3 METODE

3.1 Datagrunnlag

Vurdering av dagens status for naturmangfold i området er gjort på bakgrunn av tilgjengelige databaser (Naturbase, Artsdatabanken og NGU), samt egen befarings i området 6. oktober 2014.

Ecofact Nord AS har i 2013/14 utført en førstegangs naturtypekartlegging av Storfjord kommune (Sommersel, 2014). I tillegg har NINA utført en konsekvensutredning på deltema naturmiljø i forbindelse med veitutbedring i 2010 (Jacobsen, Tømmervik og Bjerke, 2010). Ingen av disse undersøkelsene har imidlertid inkludert avgrensning av lokaliteter fra området ved foten av Brennfjellet.

3.1.1 Verdi

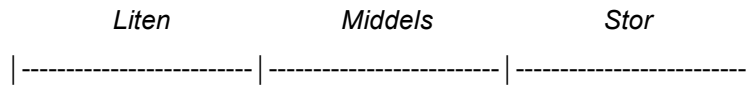
Vurderingene av verdi, omfang og konsekvens er basert på metodikk beskrevet i Vegvesenets håndbok 140 – Konsekvensanalyser tabell 1 og 2. Dette systemet bygger på at en via de foreliggende data vurderer influensområdets verdi, samt tiltakets omfang i forhold til verdiene. Ved å sammenholde verdi og omfangsvurderingene i et diagram utledes passivt den totale konsekvens for biologisk mangfold. For å komme frem til riktig verdisetting brukes spesielt Norsk Rødliste 2010, samt DN håndbok nr. 13 (biologisk mangfold), oppdatert utgave pr 23. april 2014.

Tabell 1. Relevante verdivurderinger i henhold til vegvesenets håndbok 140, oppdatert med gjeldende rødlistekategorier (Norsk rødliste 2010).

Kilde	Liten verdi	Middels verdi	Stor verdi
Naturtypeområder/ vegetasjonsområder www.naturbasen.no DN-Håndbok 13: Kartlegging av naturtyper	Områder med biologisk mangfold som er representativt for distriktet.	Naturtyper som er vurdert til viktige (verdi B eller C)	Naturtyper som er vurdert til svært viktige (verdi A)
Områder med arts-/ individmangfold Norsk Rødliste 2010 DN-Håndbok 11: Viltkartlegging	Områder med arts- og individmangfold som er representativt for distriktet. Viltområder og vilttrekk med viltvekt 1	Områder med stort artsmangfold i lokal eller regional målestokk Leveområder for arter i kategoriene "nær truet" eller "sårbar" Leveområder for arter som står som oppført på den fylkesvise rødlista. Viltområder og vilttrekk med viltvekt 2-3.	Områder med stort arts- mangfold i nasjonal målestokk. Leveområder for arter i kategoriene "kritisk truet" eller "sterkt truet". Områder med forekomst av flere rødlistearter i lavere kategorier. Viltområder og vilttrekk med viltvekt 4-5.

Verdien blir til slutt nyansert langs en kontinuerlig skala som spenner fra *liten verdi* til *stor verdi*.

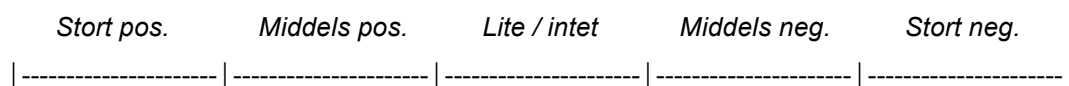
3.1.2 Omfang

Dette trinnet består i å beskrive og vurdere type og omfang av mulige virkninger på de ulike temaene som blir verdsatt dersom tiltaket gjennomføres. Omfanget blir blant annet vurdert ut ifra hvorvidt artsmangfoldet, samt landskapsøkologiske og biologiske sammenhenger blir påvirket. Omfangsvurderingene blir på en lignende måte som verddivurderingene delt inn i en skala. Se tabell 2.

Tabell 2. Utdrag fra figur 6.17 i Vegvesenets håndbok 140 som viser relevante omfangsvurderinger

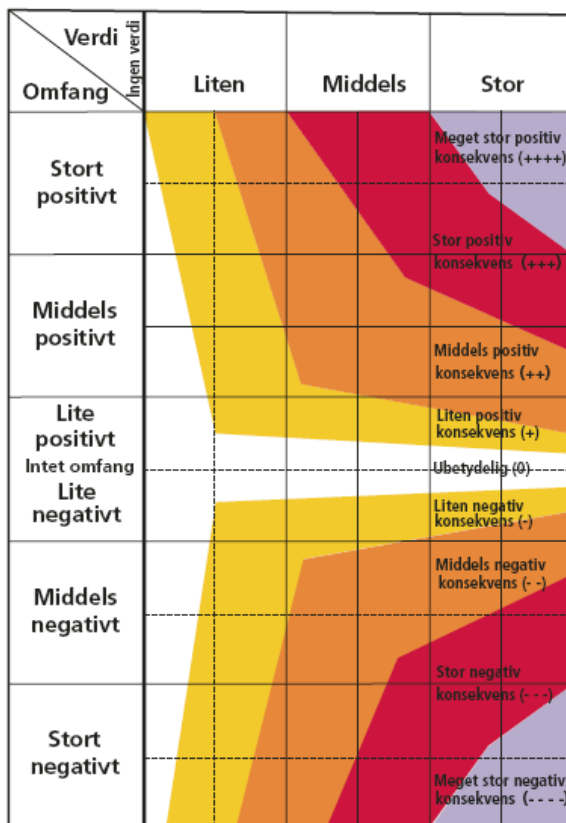
	Lite/intet omfang	Middels negativt omfang	Stort negativt omfang
Viktige sammenhenger mellom natur- områder	Tiltaket vil stort sett ikke endre viktige biologiske eller landskapsøkologiske sammenhenger.	Tiltaket vil svekke viktige biologiske eller landskapsøkologiske sammenhenger.	Tiltaket vil bryte viktige biologiske eller landskapsøkologiske sammenhenger.
Arter (dyr og planter)	Tiltaket vil stort sett ikke endre artsmangfoldet eller forekomst av arter eller deres vekst- og levevilkår	Tiltaket vil i noen grad redusere artsmangfoldet eller forekomst av arter eller forringe deres vekst- og levevilkår	Tiltaket vil i stor grad redusere artsmangfoldet eller fjerne forekomst av arter eller ødelegge deres vekst- og levevilkår
Natur- historiske forekomster	Tiltaket vil stort sett ikke endre geologiske forekomster og elementer	Tiltaket vil forringe geologiske forekomster og elementer	Tiltaket vil ødelegge geologiske forekomster og elementer

Omfanget blir til slutt nyansert langs en trinnløs skala som spenner fra stort positivt omfang til stort negativt omfang

3.1.3 Konsekvens

Det siste trinnet i vurderingene består i å sammenholde vurderingene av verdi og omfang av tiltaket for derved å utlede konsekvensen i henhold til diagram vist i figur 2.

Figur 2. Konsekvensvifta viser hvordan verdi og omfang kombineres for å finne konsekvens (Statens Vegvesen 2006).

Denne sammenstillingen gir et resultat langs en 9-delt skala fra *meget stor positiv konsekvens* til *meget stor negativ konsekvens*. De ulike kategoriene er illustrert ved å benytte symbolene ”-” og ”+” (se tabell 2).

Tabell 2. Oppsummering av konsekvensalternativer og korresponderende symboler.

Symbol	Beskrivelse
++++	Meget stor positiv konsekvens
+++	Stor positiv konsekvens
++	Middels positiv konsekvens
+	Liten positiv konsekvens
0	Ubetydelig/ingen konsekvens
-	Liten negativ konsekvens
--	Middels negativ konsekvens
---	Stor negativ konsekvens
----	Meget stor negativ konsekvens

3.2 Feltarbeid

Befaringer i felt ble utført månedsskiftet 6. oktober 2014 av Gunn-Anne Sommersel og Gunnar Kristiansen. En fullstendig kartlegging av naturmiljøet i området er ikke mulig så sent som oktober måned. Imidlertid er det et bra tidspunkt for å undersøke

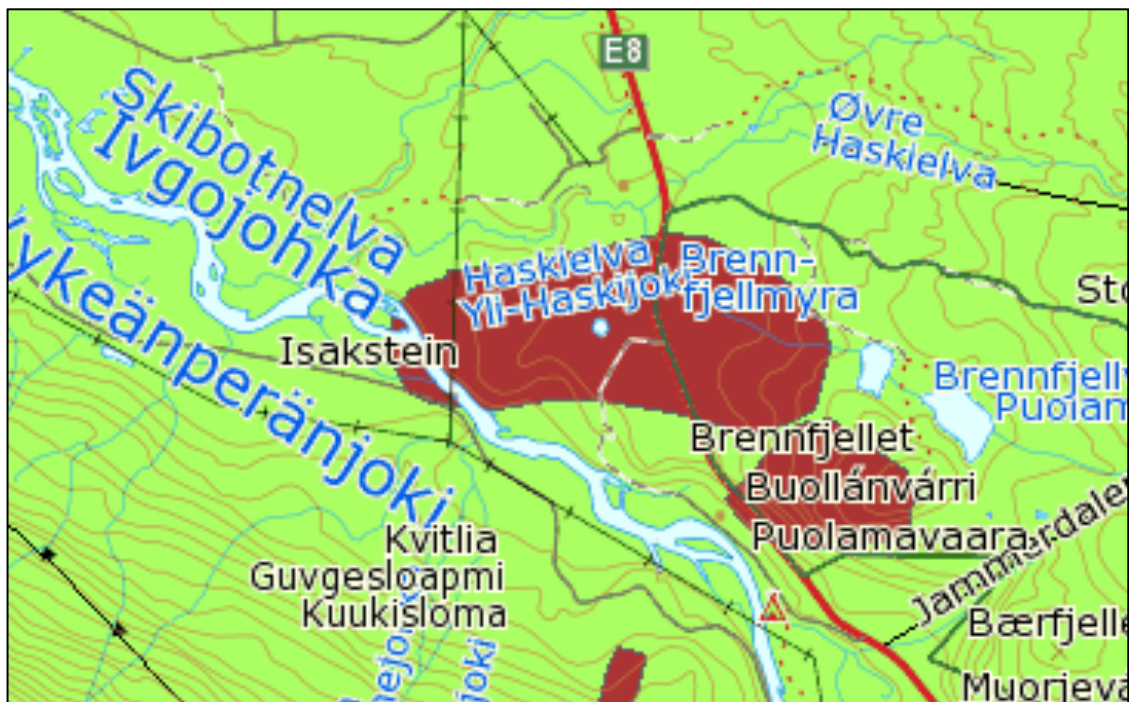
vedboende sopp da disse er fullt modne først på denne tida av året. De mer kjente ”hattsoffene” er imidlertid ødelagt av kulde på denne tida. I tillegg kan man fortsatt bestemme det meste av trær og lyng i tillegg til enkelte urter/gras. Tilstanden på vegetasjonen var god nok til å avklare naturtypen i det undersøkte området.

Sopp fra representative, relevante habitater ble samlet inn og identifisert ved hjelp av stereolupe og mikroskop. Noe barksopp ble sendt videre til spesialist for videre bestemmelser. Vi forventer ikke å få resultatet fra dette innen tidsfristen, men det er lite trolig at disse resultatene vil få betydning for hovedkonklusjonen ut over å eventuelt forsterke den.

4 RESULTATER OG VERDIVURDERINGER

4.1 Naturgrunlaget

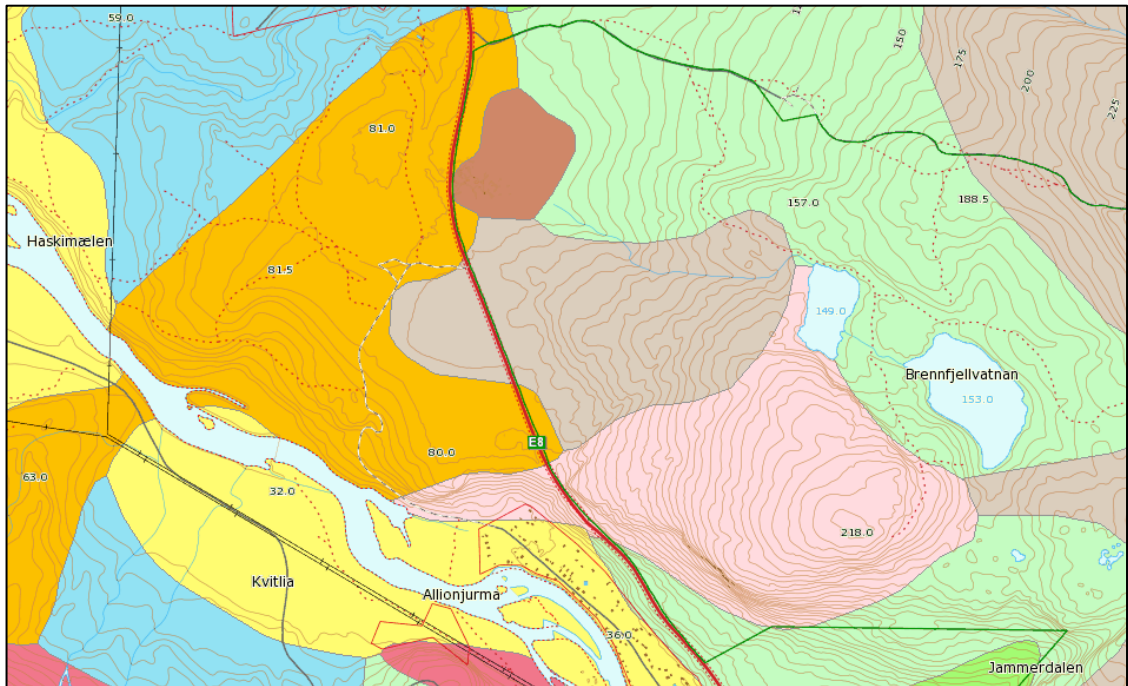
4.1.1 Berggrunn

Figur 3. Berggrunnskart over influensområdet fra datasettet til NGU. Det undersøkte området er dels i den lys grønne sonen som består av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt og dels av den rødbrune sonen som består av gabbro, stedvis olivinholdig og stedvis lagdelt. Kilde: Norges geologiske undersøkelse.

Det undersøkte området ved Brenn-Yll-Haskjokfjellet har en berggrunn som består dels av glimmergneis, glimmerskifer, metasandstein og amfibolitt, og dels av gabbro (figur 3).

4.1.2 Løsmasser

Figur 4. Løsmassekart over influensområdet. Lys grønt område er tynn morene, rosa område er bart fjell, stedvis tynt dekke, oransje områder er breelvavsetninger, lys brunt område er tynt humus-/torvdekke og brunt er torv/myr. Kilde: Norges geologiske undersøkelse.

Løsmassene i området består for det meste av tynn morene, bart fjell stedvis med tynt dekke, breelvavsetninger, tynt humus-/torvdekke og noe torv/myr. Dette innebærer at i store deler av området er løsmassene fraværende eller i tynne lag, og berggrunnen får større innvirkning på vegetasjonen. Dette gjelder særlig i de sørligste 2/3 deler av området.

4.1.3 Topografi og klima

I henhold til Moen 1998 er influensområdet vegetasjonsgeografisk plassert i nordboreal sone, i svak kontinental seksjon. Klimaet i Skibotndalen er derfor generelt varmt om sommeren og kaldt om vinteren, og det er lite nedbør.

4.2 Beskrivelse av artsmangfold, vegetasjonstyper og naturtyper

Hoveddelen av undersøkelsesområdet er i et belte på nordøstsida (oversida) av veien ved foten av Brenn fjellet. I tillegg kommer to mindre områder mellom veien og Brenn fjell camping (se figur 5, rosa merking).

Figur 5. Undersøkellesområdet er markert med rosa ramme. Grønn merking viser gammel furuskog med A-verdi, gul merking viser gammel boreal lauvskog med C-verdi. Flyfoto: Kartverket.

Løsmassene i området er dels rasmark med store steiner og berg framme i dagen, og dels sandholdig grunn. Vegetasjonen består av lavproduktiv, blandet bjørk- og furuskog, noen felter med ospesholt og et mindre område med gråorskog.

Furuskogen er gammel høyereliggende furuskog (F1902), for det meste to-sjiktet med noen store og gamle trær. Denne skogen er nokså mye berørt av plukkhogst, men har likevel fåtallig, spredt læger i hele det området som berøres av veiutvidelsen. Enkelte av stakkene er også i noe senere nedbrytningsstadier. Det er merker etter eldre tiders brann på enkelte av dem (se figur 7).

Figur 6. Gammel høyereliggende furuskog (F1902) ved foten av Brennfjell i Skibotndalen, Storfjord kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Figur 7. Furulæger med merke etter tidligere brann ved foten av Brennfjellet i Skibotndalen, Storfjord kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

I de bratteste områdene opptrer gammel boreal lauvskog (F07), med utformingene gammel ospeskog (F0701), også her med tilløp til gammel skog (se figur 8). Lengst øst i området fant vi også gammel gråorskog (F0706) på fuktig mark og med stor andel død gråor (se figur 9). Det ble ikke registrert rødlistede arter i den gamle boreale lauvskogen, men flere habitatspesialister.

Figur 8. Gammel boreal lauvskog med utforming gammel ospeskog ved foten av Brenn fjellet i Skibotndalen, Storfjord kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Figur 9. Gammel boreal lauvskog med utforming gammel gråorskog ved foten av Brenn fjellet i Skibotndalen, Storfjord kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

I henhold til DN håndbok 13 er det avgrenset og verdisatt en naturtypeforekomst av gammel furuskog med verdi A (svært viktig), og en gammel boreal lauvskog med verdi C (lokalt viktig).

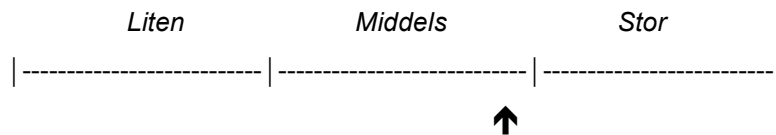
Se for øvrig kapittel 8 for en nærmere beskrivelse av de avgrensede lokalitetene.

4.3 Rødlistede arter

Vi registrerte fem rødlistede arter av vedboende sopp i furuskogen. To av disse er i kategorien sårbar (VU): Kystfuruskin (*Hyphodontia halonata*) og laterittkjuke (*Postia lateritia*). I tillegg kommer tre arter i kategorien nær trua (NT): Furuplett (*Chaetodermella luna*), hornskinn (*Crustoderma corneum*) og taigapiggskinn (*Odonticium romellii*). Det ble også registrert minimum ti habitatspesialister for gammel skog.

4.4 Oppsummering verdi

Forekomst av gammel furuskog med verdi A og forekomst av gammel boreal lauvskog med verdi C, i tillegg til tre rødlistede arter i kategorien nær trua (NT), og to rødlistede arter i kategorien sårbar (VU) gir i utgangspunktet til sammen en oppsummert verdi mellom middels og stor. A-verdien på naturtypen furuskog er på grensa mot B-verdi. Derfor vurderer vi det slik at oppsummert verdi er i øvre sjikt av middels. Viltområder og vilttrekk er ikke vurdert.

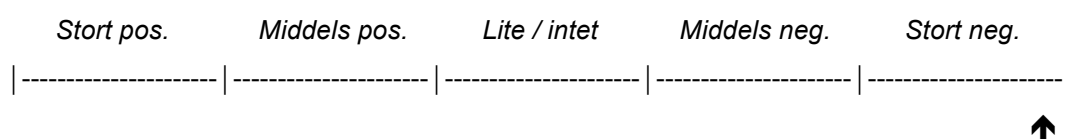

5 BESKRIVELSE AV OMFANG

Den planlagte utvidelsen av veien berører sterkest området langs foten av Brennfjellet, på oversiden av veien, særlig i norddelen av fjellfoten (se figur 1a). Lokalitetene mellom veien og elva vil berøres noe mindre.

Både gammel furuskog og gammel boreal lauvskog fins også andre steder i Skibotndalen. Forekomsten av slike skoger er imidlertid lavere her enn i noen av de andre dalene i Indre Troms. I distrikter med lav andel gammel naturskog vil restforekomster være viktige for å opprettholde lokalt sjeldne arter. Når det gjelder viktige sammenhenger mellom naturområder vil dette tiltaket svekke viktige landskapsøkologiske sammenhenger.

Tiltaket vil fjerne forekomsten av arter og ødelegge deres vekst og levekår i den delen av området hvor utvidelsen av veien blir gjort. Det er også i denne delen de mest verdifulle naturtypene og de rødlistede artene befinner seg. Nedenfor veien vil den negative påvirkningen være lavere.

6 KONKLUSJON KONSEKVENNS

Dette alternativet berører et område med middels verdi hvor omfanget er stort negativt. Konklusjonen blir stor negativ konsekvens.

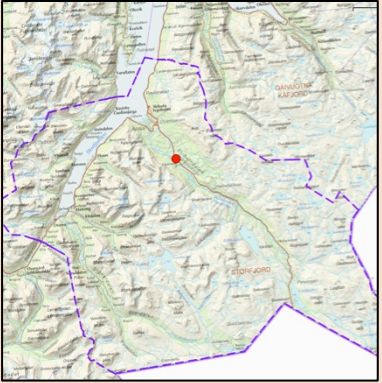
7 MULIGHET FOR AVBØTENDE TILTAK

To viktige nøkkelfaktorer for gammel furuskog er liten menneskelig påvirkning og kontinuitet. Mange av artene i skogen er knyttet til strukturer og egenskaper som bare finnes i skoger med lang økologisk kontinuitet. Viktig her er levende gamle trær, med grove tørrgreiner, gamle gadd med naken ved, og ikke minst læger i ulike dimensjoner og nedbrytningsstadier. Alle disse elementene fungerer som viktige habitat for ulike arter. Skogens høye alder og langsomme vekst på lavproduktiv mark fører til at leveransetiden på de viktige nøkkelementene er svært lang. Vedboende sopp og insekter er viktige artsgrupper i gammel furuskog. Mange av disse artene er i stor grad avhengige av kontinuerlig tilgang på sitt habitat. Man kan derfor ikke flytte elementer fra gammel furuskog til et annet sted for å etablere en ”ny” gammel furuskog.

Dersom man likevel velger å gjennomføre tiltaket bør man imidlertid vurdere flytting av disse elementene til et område med samme naturtype i dalen for å i det minste forsøke å forsterke artsmangfoldet i dette området. Alternativt, dersom kun deler av den verdifulle furuskogen ødelegges av tiltaket, bør de verdifulle elementene flyttes til den delen som beholdes. Furuskogen er tørr i utgangspunktet, slik at det trengs knapt noen buffersone slik man gjerne behøver i fuktigere skoger, og alt areal som får stå uberørt vil være utnyttbart for artsmanfoldet. Man skal likevel være klar over at skogens størrelse er viktig for mangfoldet, og dette bør kun være en ”nødløsning”. Et slikt avbøtende tiltak bør utføres i samarbeid med fagpersoner på området for å sikre at de viktige elementene tas med, og at de flyttes til egnede steder.

8 FAKTA-ARK MED DATA FOR NATURBASE

8.1 Lokalitet 01. Ved foten av Brennfjellet 1

Naturtype (%):	F19 – Gammel furuskog	
Utforming:	F1902 – Gammel høyereliggende furuskog	
Supplerende naturtype (%):		
Utforming:		
Areal:	26 daa	
Verdi:	A	
Undersøkt dato:		

Innledning

I forbindelse med Statens vegvesens arbeid med reguleringsplan for E8 i området Halsebakkan-Brennfjell-Skibotn kryss i Skibotndalen har Ecofact Nord utført en naturfaglig kartlegging med fokus på naturtyper og rødlistede vedboende sopp i området der vegen går i nærføring med Lullefjellet naturreservat. Denne lokaliteten ble avgrenset under denne kartleggingen.

Beliggenhet, avgrensning og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger drøye 6 km innover i Skibotndalen, ved foten av Brennfjellet, rett ved Brennfjell camping. Området på oversiden av veien er en del av Lullefjellet naturreservat. Avgrensningen dekker den delen av området som er nært veien og som innehar verdifull furuskog. Den grenser dels til gammel boreal lauvskog og bratte kalkrike berg, og dels av veien. Et mindre område i nordvest er i skråninga ned mot elva. Furuskogen er i sin helhet på tynn morene og bart fjell. I øvre del av avgrensningen er det rasmare med til dels store blokker. Karplantefloraen på noen av de større blokkene og berget ellers indikerer at det er baserik berggrunn også.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Naturtypen i det avgrensede området er gammel høyereliggende furuskog (F1902), iblandet en god del bjørk. Spredte forekomster av gamle stubber og kapp vitner om plukkhogst i tidligere tider. Det er enkelte eldre furutrær i skogen blandet med en del yngre aldersklasser. Vi fant gadd og læger i ulike nedbrytningsstadier, noen læger hadde også merke etter tidligere brann. Denne delen av furuskogen i dalen er i noe ulendt terreng, og har nok ikke vært utnyttet i samme grad som de større skogsområdene på flater mark. Mer av naturskogspreget er derfor beholdt.

Gammel høyereliggende furuskog (F1902) ved foten av Brennfjellet i Skibotndalen, Storfjord kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Enkelte furutrær i skogen ved foten av Brenn fjellet i Skibotndalen har nokså store dimensjoner Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold

Det ble funnet fem rødlistede arter på furu i området, hvorav to er i kategorien sårbar: Kystfuruskin (*Hyphodontia halonata* - VU) og laterittkjuke (*Postia lateritia* - VU), mens tre er i kategorien nær trua: furuplett (*Chaetodermella luna* - NT), hornskinn (*Crustoderma corneum* - NT) og taigapiggskinn (*Odonticium romellii* - NT).

I tillegg kommer en rekke habitatspesialister/signalarter på verdifull furuskog som kratersopp (*Amphinema byssoides*), marmorskin (*Amylocorticium laceratum*), hvit tømmerkjuke (*Antrodia sinuosa*), rutetømmersopp (*Anthrodia xantha*), dråpeskin (*Dacryobolus sudans*), "uten norsk navn" (*Globulicium hiemale*), gulknorteskinn (*Hyphodontia alutaria*) hyllekjuke (*Phellinus viticola*), kvaevoksskin (*Phlebia segregata*) og tannfiolkjuke (*Trichaptum fuscoviolaceum*).

De fleste av disse forekommer for det meste på eldre furugadd, vanligvis på død ved av mer nedbrutte stokker.

At det ble registrert så mange som fem rødlistede arter som alle er forbundet med kontinuitetsskog/naturskog tyder på at dette er en reliktføremst. Dersom skogen skjermes vil sannsynligvis skogen kunne gå tilbake til naturskog med tilhørende kvaliteter.

Bruk, tilstand og påvirkning

Det går en mer eller mindre gjengrodd kjerrevei inn i deler av området på oversida av veien. Denne er ikke lenger i bruk, men stammer nok fra en tid med drift av skogen. Nedenfor hovedveien er det en del forstyrrelse i form av stein, sand og grus som stammer dels fra bygging/utbedring av veien og dels fra strøing og brøyting. Også noe søppel finner veien ned denne skråningen.

Fremmede arter

Vi registrerte ingen fremmede arter.

Del av helhetlig landskap

Furuskogen i Skibotndalen er en del av et større furuskogsområde i dalene i Indre Troms. Det fins noen lokaliteter med gammel furuskog i selve Skibotndalen, hvorav den største befinner seg i Lullefjellet naturreservat. I tillegg har flere av nabodalene til Skibotndalen betydelige arealer.

Skjøtsel og hensyn

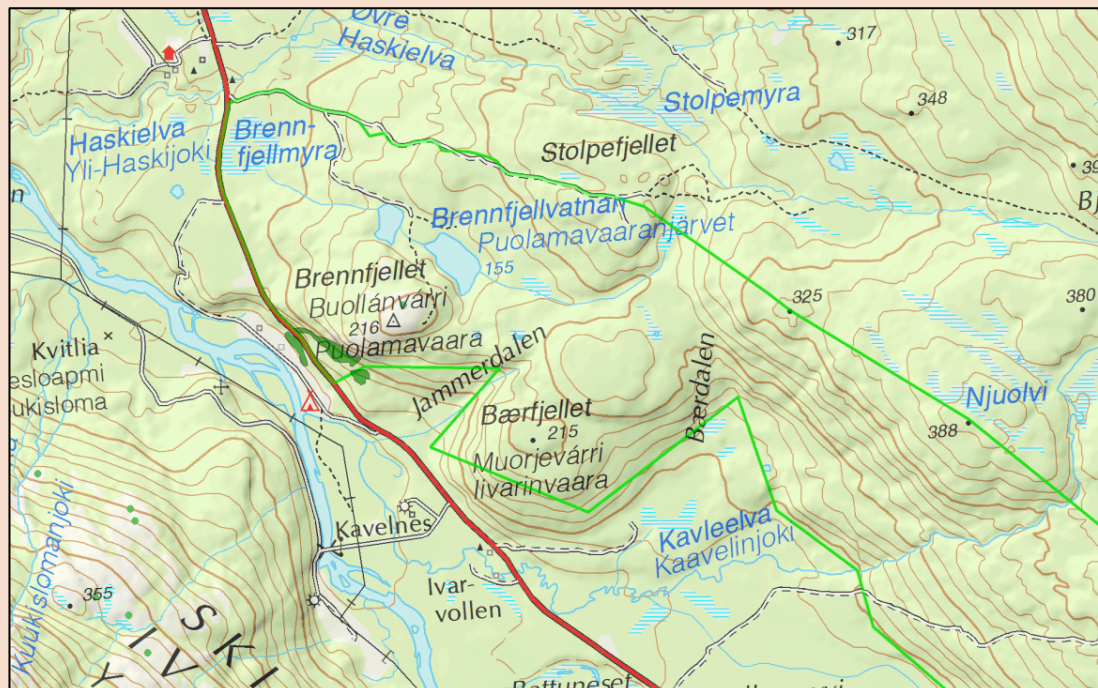
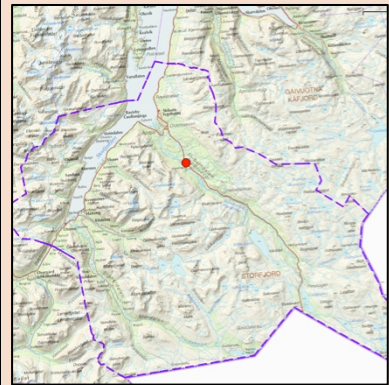
Den viktigste nøkkelfaktoren for artsmangfold i furuskog er forekomst og kontinuitet av gamle trær, død ved og variasjonsbredde av slike elementer. Viktigste hensyn er derfor å la furuskogen utvikle seg fritt uten å fjerne verken levende trær eller dødt trevirke. Furuskogen her er i utgangspunktet svært tørr, dermed er det sjelden behov for buffersoner. Under eventuelt anleggsarbeid bør man skjerme området på nedsiden av veien slik at ikke store steiner etc skader de eldre trærne.

Verdivurdering

Det er dokumentert 10 habitatspesialister i tillegg til 5 rødlistede arter, hvorav to er i kategorien sårbar (VU). Selv om det er lav til middels kontinuitet, og størrelsen har lav vekt, så er artsmangfoldet så høyt at lokaliteten må regnes som svært viktig (A-verdi).

8.2 Lokaltet 02. Ved foten av Brennfjellet 2

Naturtype (%):	F07 – Gammel boreal lauvskog
Utforming:	F0701 – Gammel ospeskog F0706 – Gammel gråorskog
Supplerende naturtype (%):	
Utforming:	
Areal:	19,5 daa
Verdi:	C
Undersøkt dato:	

Innledning

I forbindelse med Statens vegvesens arbeid med reguleringsplan for E8 i området Halsebakkan-Brennfjell-Skibotn kryss i Skibotndalen har Ecofact Nord utført en naturfaglig kartlegging med fokus på naturtyper og rødlistede vedboende sopp i området der vegen går i nærføring med Lullefjellet naturreservat. Denne lokaliteten ble avgrenset under denne kartleggingen.

Beliggenhet, avgrensing og naturgrunnlag

Lokaliteten ligger drøye 6 km innover i Skibotndalen, ved foten av Brennfjellet, rett ved Brennfjell camping. Deler av området på oversiden av veien er innefor Lullefjellet naturreservat. Avgrensningen dekker den delen av området som består av gammel boreal lauvskog. Den grenser dels til gammel furuskog og bratte kalkrike berg, og dels til mer intensiv drevet furuskog. Et område lengst vest er i skråninga ned mot elva. Skogen er hovedsakelig på rasmark med stein/blokker i varierende størrelse. Karplantefloraen på noen av de større blokkene og berget ellers indikerer at det enkelte steder er baserik berggrunn.

Naturtyper, utforminger og vegetasjonstyper

Naturtypen i det avgrensede området er gammel boreal lauvskog (F07) med utforming gammel ospeskog (F0701) i de to arealene som er avgrenset innenfor naturreservatet og gammel gråorskog (F0706) i den sørøstligste delen, som er stort sett utenfor naturreservatet. Ospeskogen er hovedsakelig på rasmark, mens gråorskogen er i en forsenkning, med til dels forsumpet mark. Alle de tre områdene har høye forekomster av død ved, rotvelt og gamle trær. Vi fant ingen indikasjoner på at disse skogene har vært drevet.

Gammel boreal lauvskog (F07) på rasmark med utforming gammel ospeskog (F0701) ved foten av Brennfjellet i Skibotndalen, Storfjord kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Gammel boreal lauvskog (F07) med utforming gammel gråorskog (F0706) ved foten av Brennffjellet i Skibotndalen, Storfjord kommune. Foto: Gunn-Anne Sommersel.

Artsmangfold

Det ble ikke funnet rødlistede arter blant vedboende sopp på verken gråor eller osp. Noen arter som kan regnes som signalarter for mer verdifulle lauvskogsmiljø ble imidlertid registrert. Noen av disse er relativt sjeldne eller krevende arter i nord-norsk sammenheng slik som purpurkjuke (*Ceriporia purpurea*), kløyvporesopp (*Hyphodontia paradoxa*), praktkjuke (*Junghuhnia nitida*) og okerpiggflak (*Steccherinum ochraceum*). Gråorskog kan ha en rik funga av jordboende strøsopper. Årets undersøkelse var sannsynligvis for sent på høsten for å finne fruktlegemer av slike.

Bruk, tilstand og påvirkning

Skogen ser i liten grad ut til å være i bruk. Den delen av avgrensningen som er nedenfor veien er i viss grad påvirket av veien. Det ser ut til å være en del sand/grus fra veivedlikehold, brøyting etc. Det samles også noe søppel her. For ospetrærne sin del ser det imidlertid ikke ut til å påvirke mye.

Fremmede arter

Vi registrerte ingen fremmede arter.

Del av helhetlig landskap

Skogen er en del av flere slike mindre areal med mer eller mindre gammel boreal lauvskog i Skibotndalen.

Skjøtsel og hensyn

Skogen trenger ingen spesiell skjøtsel, og utvikles best ved minst mulig påvirkning.

Verdivurdering

Terskelverdi er oppnådd for artsmangfold og størrelse. Vi vurderer det derfor slik at skogen har C-verdi (lokal verdi)

9 KILDER

Direktoratet for naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper - Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13 2.utgave 2006 (oppdatert 2007 og 2014).

Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper i Norge. – NINA Temahefte 12. 279 s.

Fremstad, E. & Moen, A. (red.) 2001. Truete vegetasjonstyper i Norge. – NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. bot. Ser. 2001-4: 1-231.

Halvorsen, R., Andersen, T., Blom, H.H., Elvebakk, A., Elven, R., Erikstad, L., Gaarder, G., Moen, A., Mortensen, P.B., Norderhaug, A., Nygaard, K., Thorsnes, T. & Ødegaard, F. 2009. Naturtyper i Norge (NiN) versjon 1.0.0. – www.artsdatabanken.no (2009 09 30)

Jacobsen, K.-O., Tømmervik, H. & Bjerke, J.W. 2010. Vegutbedring i Skibotndalen. Konsekvensutredning, deltema naturmiljø. NINA Rapport 610. 33 s.

Lindgaard, A. og Henriksen, S. (red.) 2011. Norsk rødliste for naturtyper 2011. Artsdatabanken, Trondheim.

Sommersel, G.-A. 2014. Kartlegging av naturtyper i Storfjord kommune, Troms fylke. Ecofact rapport 336. 81 s.

Statens vegvesen håndbok 140 om konsekvensanalyser.